

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekt.

2. februar 2001

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2001
– dagsordenspunkt rådsmøde (uddannelses- og ungdomsministre) den
12. februar 2001 – vedlægges Undervisningsministeriets notat om de
punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Uddannelsesstyrelsen

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf 3392 5300
Fax 3392 5302
www.uvm.dk

1. februar 2001
J.nr. 2001-2282-1

Aktuelt notat om møde i Rådet (undervisningsministre/ungdomsministre) den 12. februar 2001.

1. De konkrete fremtidige mål for uddannelsessystemerne. Fælles anliggender og prioriteter (side 2).
- Vedtagelse af rapporten til Det Europæiske Råd og debat.
2. Strategier for livslang uddannelse (side 5).
 - a. Virkeliggørelsen af beskæftigelsesretningslinjerne for 2001.
 - b. Europa-Kommissionens memorandum om livslang uddannelse (SEK(2000) 1832).
- Udveksling af synspunkter.
3. Orientering ved Europa-Kommissionen (side 8).
 - a. Evalueringsrapporten om første fase af Fællesskabets handlingsprogram Leonardo da Vinci (KOM(2000) 863).
 - b. Status for arbejdet med Det Europæiske Sprogår 2001.
 - c. Åbning af tredje fase af programmet for tværeuropæisk samarbejde inden for højere uddannelser (TEMPUS III) (2000-2006) for Forbundsrepublikken Jugoslavien.
4. Uformelt undervisnings- og forskningsministermøde i Uppsala den 1.-3. marts 2001 (side 11).
- Orientering ved Formandskabet.

1. De konkrete fremtidige mål for uddannelsessystemerne. Fælles anliggender og prioriteter.

- Vedtagelse af rapporten til Det Europæiske Råd og debat.

Resumé.

Som en opfølgning af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon har det svenske formandskab fremlagt et udkast til rapport om de konkrete fremtidige mål for uddannelsessystemerne. Det er hensigten, at rapporten skal forelægges for Det Europæiske Råd på mødet i Stockholm den 23.-24. marts 2001. Udkastet indeholder tre hovedmålsætninger for uddannelsessystemerne (forbedring af kvaliteten, lettere adgang og åbning mod verden).

1. Baggrund og indhold.

På mødet i Lissabon den 23.-24. marts 2000 opfordrede Det Europæiske Råd undervisningsministrene til at bidrage til Luxembourg-processen og Cardiff-processen samt til at forelægge Det Europæiske Råd en generel rapport i foråret 2001 om de konkrete fremtidige mål for uddannelsessystemerne.

På rådsmødet den 8. juni 2000 drøftede undervisningsministrene de fremtidige udfordringer og mål for uddannelsessystemerne. Der blev i denne forbindelse opnået enighed om at opfordre Europa-Kommissionen til at forberede en første version af rapporten til Det Europæiske Råd.

På grundlag af et arbejdsrapport fra Europa-Kommissionen har det svenske formandskab herefter udarbejdet et udkast til rapporten om de konkrete fremtidige mål for uddannelsessystemerne.

Der fremgår blandt andet følgende af udkastet:

På mødet i Lissabon fastlagde Det Europæiske Råd som et nyt strategisk mål for det næste tiår, at EU skulle "blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske vidensbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre jobs og social samhørighed."

For at nå dette strategiske mål må den fremtidige udvikling af uddannelsessystemerne tage hensyn til visse hovedudfordringer og den fremtidige udvikling inden for samfundene.

Som hovedudfordringer peges der blandt andet på følgende:

- De hurtige ændringer af samfundene, herunder ændringerne som følge af anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi og de dermed forbundne ændringer af kravene til arbejdskraftens kvalifikationer.

- Andelen af ældre borgere, herunder ældre lærere, øges i løbet af det næste tiår, således at behovet for efter- og videreuddannelse øges.
- Indvandringen i Den Europæiske Union.
- Sikring af lige muligheder for alle borgere, blandt andet ved at sikre alle adgang til uddannelse livet igennem.

På grundlag af medlemsstaternes bidrag til Europa-Kommissionens arbejdsrapport opstilles der følgende tre målsætninger for uddannelsessystemerne:

1. Forbedring af kvaliteten af uddannelsessystemerne i Den Europæiske Union.
2. Lettere adgang for alle borgere til uddannelsessystemerne.
3. Åbning af uddannelsessystemerne mod verden.

ad 1. Forbedring af kvaliteten af uddannelsessystemerne i Den Europæiske Union.

Det fremgår af udkastet, at en forbedring af kvaliteten af uddannelserne er nødvendig, hvis EU skal blive et mere konkurrencedygtigt og dynamisk samfund. Endvidere fremgår det, at borgere, der ikke tilpasser sig videnssamfundets kvalifikationer, har en større risiko for at blive arbejdsløse end de, der har disse kvalifikationer. Det er derfor nødvendigt, at arbejdsmarkedet og uddannelsesinstitutionerne medvirker til at forebygge og bekæmpe arbejdsløshed og social udelukkelse.

Der peges også på nogle udvalgte områder, hvor det er nødvendigt med en særlig indsats. Det gælder blandt andet læreruddannelsen, sikring af basale læse-, skrive- og regnefærdigheder for alle borgere, forbedring af sprogkundskaberne, adgang til informations- og kommunikationsteknologi for alle, opdatering af de basale færdigheder som følge af videnssamfundet samt forbedring af tilgangen til de naturvidenskabelige områder.

ad 2. Lettere adgang for alle borgere til uddannelsessystemerne.

Der peges på, at uddannelsessystemerne i videnssamfundet må tilpasse sig på en sådan måde, at alle uanset alder og baggrund har adgang til livslang uddannelse. For at dette kan realiseres, må der blandt andet ske en tilpasning af undervisningsmetoderne og undervisningsmaterialerne. Det vil også være nødvendigt at overveje de økonomiske vilkår i forbindelse med livslang uddannelse.

ad 3. Åbning af uddannelsessystemerne mod verden.

Det fremgår af udkastet, at der er behov for at åbne uddannelsessystemerne mod andre dele af samfundet og den øvrige verden. Det gælder både den del af samfundet, der er tæt på skolerne (forældre, lokale institutioner og lokale virksomheder) og det, der er mere fjernt (udvekslinger, mobilitet og virtuelle netværk).

Endvidere fremgår det, at det er nødvendigt med en forøgelse af udvekslingerne, en styrkelse af samarbejdet mellem arbejdslivet og forskningen samt en udvikling af iværksætterkulturer.

Det foreslås, at opfølgningen af rapporten sker på følgende måde:

I løbet af 2001 vil Rådet i samarbejde med Europa-Kommissionen definere:

- Hvordan kan man måle gennemførelsen af de konkrete mål?
- Hvilket konkret arbejde skal der foretages på europæisk niveau?
- Hvorvidt er disse områder egnet til fornyede undersøgelser og udveksling af god praksis, samt hvorvidt vil fremskridtene kunne måles ved hjælp af benchmarking?
- På hvilke områder vil der være behov for indikatorer?

Endvidere foreslås det, at Rådet (undervisningsministre) med regelmæssige mellemrum aflægger rapport til Det Europæiske Råd om gennemførelsen af de strategiske mål, der blev opstillet af Det Europæiske Råd på mødet i Lissabon.

På mødet den 12. februar 2001 vil formandskabet foreslå, at Rådet (undervisningsministre/ungdomsministre) vedtager udkastet til rapporten om de konkrete fremtidige mål for uddannelsessystemerne.

Den endelige version af rapporten forventes forelagt for Det Europæiske Råd på mødet i Stockholm den 23.-24. marts 2001.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet.

For så vidt angår nærheds- og proportionalitetsprincippet er der tale om et formandskabsinitiativ, hvor der ikke er redegjort for disse principper.

3. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

En vedtagelse af udkastet vil ikke kræve lovgivning eller få statsfinansielle konsekvenser.

4. Høring.

EU-specialudvalget vedrørende uddannelse blev orienteret om dagsordenspunktet den 25. oktober 2000 og den 30. januar 2001. På mødet den 25. oktober 2000 fandt Danmarks Lærerforening, at den foreliggende skitse til rapport kun indeholdt indholdsmæssige betragtninger. Der var ikke nogle egentlige målsætninger.

På mødet den 30. januar 2001 gjorde Danmarks Lærerforening opmærksom på, at en gennemførelse af udkastets mange målsætninger ville kræve en betydelig forøgelse af midlerne til uddannelsesområdet. De i specialudvalget repræsenterede organisationer havde i øvrigt ingen bemærkninger til udkastet.

5. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg.

Europa-Kommissionen orienterede Rådet om sagen den 9. november 2000. I forbindelse med rådsmødet blev der oversendt et aktuelt notat til Folketingets Europaudvalg den 30. oktober 2000. Sagen blev forelagt til orientering på Europaudvalgets møde den 3. november 2000.

2. Strategier for livslang uddannelse.

- a. Virkeliggørelsen af beskæftigelsesretningslinjerne for 2001.
- b. Europa-Kommissionens memorandum om livslang uddannelse (SEK(2000)1832).
- Udveksling af synspunkter.

2. a. Virkeliggørelsen af beskæftigelsesretningslinjerne for 2001.

1. Baggrund og indhold.

Der vil blive afholdt en debat om strategier for livslang uddannelse og retningslinjerne for beskæftigelsespolitikken for 2001.

Punktet vil formentligt blive drøftet i sammenhæng med Europa-Kommissionens memorandum om livslang uddannelse, jf. punkt 2. b.

Debatten skal blandt andet ses som en opfølgning af undervisningsministrenes bidrag til beskæftigelsesretningslinjerne for 2001, der blev vedtaget af Rådet (undervisningsministre/ungdomsministre) den 9. november 2000.

Det fremgår af dette bidrag, at uddannelsesområdet i Traktatens artikel 149 og 150 anerkendes som et særligt område, hvis målsætning - ud over at forbedre beskæftigelsen - er at bidrage til social og kulturel integration og til at give borgerne mulighed for uddannelse.

Endvidere fremgår det af bidraget, at retningslinjerne for beskæftigelsespolitikken burde fokusere på, hvordan uddannelse kan bidrage til beskæftigelsesstrategien, og hvordan livslang uddannelse, større sprogkunderskaber, mobilitet, forskning og fornyelse, der ikke kun bygger på økonomiske, men også på kulturelle og samfundsmæssige betragtninger, kan gavne beskæftigelsen.

2. Høring.

Dagsordenspunktet blev drøftet den 30. januar 2001 i EU-specialudvalget vedrørende uddannelse. Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark fandt, at temaet livslang uddannelse burde tages op under det kommende danske formandskab. Dansk Arbejdsgiverforening gav desuden udtryk for, at foreningen gerne ville medvirke i forbindelse med Undervisningsministeriets bidrag til beskæftigelsesretningslinjerne for 2001.

De i specialudvalget repræsenterede organisationer havde i øvrigt ingen bemærkninger til punktet.

3. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

2. b. Europa-Kommissionens memorandum om livslang uddannelse (SEK(2000) 1832).

1. Baggrund og indhold.

Europa-Kommissionen har den 30. oktober 2000 fremlagt et memorandum om livslang uddannelse (SEK(2000) 1832).

Formålet med memorandummet er at starte en debat i Den Europæiske Union om en omfattende strategi for virkeliggørelsen af livslang uddannelse på alle områder i det offentlige og private liv.

Som begrundelse for debatten henviser Kommissionen til, at Det Europæiske Råd på mødet i Feira den 19.-20. juni 2000 opfordrede "Medlemsstaterne, Rådet og Kommissionen ... til inden for deres kompetenceområder at identificere sammenhængende strategier og træffe praktiske foranstaltninger med det formål at give alle mulighed for livslang uddannelse ...".

Europa-Kommissionen henviser desuden til, at Europa bevæger sig hen mod et vidensbaseret samfund og en vidensbaseret økonomi, der stiller krav om en ny tilgang til uddannelse. I denne forbindelse formuleres der i memorandummet seks nøglebudskaber, som skal danne udgangspunkt for debatten.

De seks nøglebudskaber er følgende:

1. Nye grundlæggende færdigheder til alle.
2. Øget investering i menneskelige ressourcer.
3. Nytænkning inden for undervisning og læring.
4. Værdsættelse af uddannelse.
5. Nye roller for rådgivning og vejledning.
6. Uddannelse skal bringes tættere på hjemmene.

Endvidere fremgår det af memorandummet, at Europa-Kommissionen har til hensigt at udarbejde en rapport i efteråret 2001 om resultaterne af debatten på fællesskabsplan og i medlemsstaterne.

På rådsmødet den 12. februar 2001 vil Europa-Kommissionen orientere om memorandummet, og der vil blive afholdt en første debat om memorandummet. Punktet vil formentligt blive drøftet i sammenhæng med punktet om virkeliggørelsen af beskæftigelsesretningslinjerne for 2001, jf. punkt 2. a.

Det er herefter formandskabets hensigt at udarbejde et forslag til konklusioner om memorandummet. Forslaget forventes forelagt for Rådet (undervisningsministre/ungdomsministre) den 28. maj 2001.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet.

For så vidt angår nærheds- og proportionalitetsprincippet er der ikke redegjort for disse principper i memorandummet. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at memorandummet alene skal ses som et debatoplæg.

3. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Memorandummet, der skal ses som et debatoplæg, vil ikke kræve lovgivning eller få statsfinansielle konsekvenser.

4. Høring.

Sagen blev drøftet i EU-specialudvalget vedrørende uddannelse den 25. oktober 2000 og den 30. januar 2001. Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark fandt, at temaet livslang uddannelse burde tages op under det kommende danske formandskab.

De i specialudvalget repræsenterede organisationer havde i øvrigt ingen bemærkninger til memorandummet.

5. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg.

Europa-Kommissionen orienterede Rådet om sagen den 9. november 2000. I forbindelse med rådsmødet blev der oversendt et aktuelt notat til

Folketingets Europaudvalg den 30. oktober 2000. Sagen blev forelagt til orientering på Europaudvalgets møde den 3. november 2000.

3. Orientering ved Europa-Kommissionen.

- a. Evalueringsrapporten om første fase af Fællesskabets handlingsprogram Leonardo da Vinci (KOM(2000) 863).
- b. Status for arbejdet med Det Europæiske Sprogår 2001.
- c. Åbning af tredje fase af programmet for tværeurøpæisk samarbejde inden for højere uddannelser (TEMPUS III) (2000-2006) for Forbundsrepublikken Jugoslavien.

3. a. Evalueringsrapporten om første fase af Fællesskabets handlingsprogram Leonardo da Vinci.

1. Baggrund og indhold.

Europa-Kommissionen har den 22. december 2000 afgivet den endelige rapport om gennemførelsen af første fase af Fællesskabets handlingsprogram Leonardo da Vinci (1995-1999) (KOM(2000) 863).

Det fremgår af rapporten, at det juridiske grundlag for rapporten er artikel 10, stk. 4, i Rådets afgørelse af 6. december 1994 (94/819/EF). Ifølge artikel 10, stk. 4, skal Europa-Kommissionen forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en endelig rapport om gennemførelsen af programmet senest den 30. juni 2000.

Der fremgår følgende af rapporten:

”Leonardo da Vinci-programmet har været et meget værdifuldt middel til fremme af tværnationale initiativer og internationalisering af optimal praksis inden for erhvervsuddannelse, navnlig hvad angår kvalitet og indhold i indlæringen, innovation og tilføjelse af en europæisk dimension. Blandt dets særlig stærke sider kan nævnes projektdeltagernes øgede mobilitet og beskæftigelsesegnethed. ... Der skal dog ikke kun fokuseres på de stærke sider, men også på de svage sider ved den første fase for at skabe et solidt grundlag for programmets anden fase. Problemerne ved gennemførelsen af den første fase vedrører ikke blot utilfredsstillende resultater fra kontoret for faglig bistand, men også komplekse forhold ved forvaltningen på centralt plan og manglende komplementaritet med andre uddannelses-relaterede programmer.”

Endvidere fremgår det, at ”Leonardo da Vinci-programmet har potentiale til at blive et nøgleinstrument i bestræbelserne på at gennemføre strategier for livslang uddannelse, hvor der kan skabes synergier mellem

de europæiske politikker inder for uddannelse, undervisning og beskæftigelse.”

På rådsmødet den 12. februar vil Europa-Kommissionen orientere om rapporten.

2. Høring.

Dagsordenspunktet blev drøftet den 30. januar 2001 i EU-specialudvalget vedrørende uddannelse. De i specialudvalget repræsenterede organisationer havde ingen bemærkninger til punktet.

3. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

3. b. Status for arbejdet med Det Europæiske Sprogår 2001.

1. Baggrund og indhold.

Europa-Kommissionen vil igen orientere om aktiviteterne i forbindelse med Det Europæiske Sprogår 2001.

Det skal i denne forbindelse oplyses, at der i henhold til afgørelsen om Det Europæiske Sprogår skal iværksættes en oplysningskampagne for at tilskynde alle borgere til at lære sprog.

2. Høring.

EU-specialudvalget vedrørende uddannelse blev orienteret om dagsordenspunktet den 25. oktober 2000 og den 30. januar 2001. De i specialudvalget repræsenterede organisationer havde ingen bemærkninger til punktet.

3. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg.

Europa-Kommissionen orienterede Rådet om sagen den 9. november 2000. I forbindelse med rådsmødet blev der oversendt et aktuelt notat til Folketingets Europaudvalg den 30. oktober 2000. Sagen blev forelagt til orientering på Europaudvalgets møde den 3. november 2000.

For så vidt angår det vedtagne forslag om Det Europæiske Sprogår blev det behandlet af Rådet (undervisningsministre) den 26. november 1999 og den 8. juni 2000. I forbindelse med rådsmøderne blev der oversendt et aktuelt notat til Folketingets Europaudvalg den 12. november 1999 og den 26. maj 2000. Sagen blev forelagt til orientering på Europaudvalgets møder den 19. november 1999 og den 31. maj 2000.

3. c. Åbning af tredje fase af programmet for tværeuropæisk samarbejde inden for højere uddannelser (TEMPUS III) (2000-2006) for Forbundsrepublikken Jugoslavien.

1. Baggrund og indhold.

Europa-Kommissionen vil orientere om mulighederne for at åbne tredje fase af programmet for tværeuropæisk samarbejde inden for højere uddannelser (TEMPUS III) for Forbundsrepublikken Jugoslavien (Serbien og Montenegro).

Baggrunden for sagen er følgende:

Ved Rådets forordning (EF) nr. 2666/2000 af 5. december 2000 om bistand til Albanien, Bosnien-Hercegovina, Kroatien, Forbundsrepublikken Jugoslavien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien blev det gennemført, at Forbundsrepublikken Jugoslavien blev støtteberettiget i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 3906/89 (Phare-programmet).

Dette er en betingelse for, at et land kan omfattes af TEMPUS III-programmet, idet det fremgår af afgørelsen, at tredje fase af TEMPUS-programmet blandt andet omfatter de ikke-associerede lande i Central- og Østeuropa, som er støtteberettigede i henhold til forordning (EØF) nr. 3906/89 (Phare-programmet) eller det program, der skal erstatte dette, jf. artikel 2, første afsnit, i Rådets afgørelse af 29. april 1999 (1999/311/EF), som ændret ved Rådets afgørelse af 17. juli 2000 (2000/460/EF).

Endvidere fremgår det af TEMPUS III-programmet, at Europa-Kommissionen i samråd med de støtteberettigede lande træffer beslutning om, hvorvidt de skal deltage i TEMPUS III samt om arten af og betingelserne for deres deltagelse.

2. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forbundsrepublikken Jugoslaviens deltagelse i TEMPUS III-programmet vil ikke kræve lovgivning eller få statsfinansielle konsekvenser.

3. Høring.

Dagsordenspunktet blev drøftet den 30. januar 2001 i EU-specialudvalget vedrørende uddannelse. De i specialudvalget repræsenterede organisationer havde ingen bemærkninger til punktet.

4. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

For så vidt angår det vedtagne forslag om TEMPUS III-programmet blev det behandlet af Rådet den 4. december 1998 og den 29. april 1999. Desuden behandlede Rådet en mindre ændring af programmet den 17. juli 2000. I forbindelse med rådsmødet den 4. december 1998 blev der oversendt et aktuelt notat til Folketingets Europaudvalg den 20. november 1998. Sagen blev forelagt til orientering på Europaudvalgets møde den 27. november 1998.

4. Uformelt undervisnings- og forskningsministermøde i Uppsala den 1.-3. marts 2001.

- Orientering ved Formandskabet.

1. Baggrund og indhold.

Det svenske formandskab vil orientere om et uformelt møde for undervisnings- og forskningsministrene, der vil blive afholdt i Uppsala den 1.-3. marts 2001.

Det er hensigten, at mødet skal være et forberedende møde til Det Europæiske Råds møde i Stockholm den 23.-24. marts 2001. Et overordnet tema for mødet vil blive det strategiske mål for EU, der blev godkendt af Det Europæiske Råd i Lissabon den 23.-24. marts 2000, om "at blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske vidensbaserede økonomi i verden, ...".

Det må forventes, at ministrene skal drøfte følgende spørgsmål:

- Hvordan får vi de unge forberedt til arbejdsmarkedet?
- Hvordan får vi formidlet forskningsresultaterne til offentligheden?
- Hvordan kan interessen for det naturvidenskabelige område øges?

Endvidere må det forventes, at ministrene skal drøfte det sjette rammeprogram for forskning og den videre udvikling af Fællesskabets uddannelsesprogrammer.

2. Høring.

Dagsordenspunktet blev drøftet den 30. januar 2001 i EU-specialudvalget vedrørende uddannelse. De i specialudvalget repræsenterede organisationer havde ingen bemærkninger til punktet.

3. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.